

Nd.

139. Frumvarp

til laga um þingmannakosning í Reykjavík.

(Eftir 3. umr. í Ed.).

1. gr.

Alþingismenn Reykjavíkur skulu vera 5. Þegar sú skipun er á komin samkvæmt 12. gr., skulu sæti eiga í neðri deild Alþingis 28 þingmenn, en í efri deild 15 þingmenn.

2. gr.

Alþingiskosningar í Reykjavík skulu vera hlutbundnar. Um kosningar þessar gilda hinar sömu reglur sem um aðrar kjördæmakosningar, með þeim breytingum, sem leiða af því, að kosningarnar í Reykjavík eru hlutbundnar.

3. gr.

Þegar alþingiskosningar eiga fram að fara í Reykjavík, skal með lög-
mæltum fresti afhenda yfirkjörstjórninni lista með nöfnum þingmannaefna
þeirra, er fram eru boðin.

Nöfn þeirra skulu táknud svo skýrt með tilgreindri stöðu og heimili,
að enginn vafi geti leikið á því, hverjir í boði eru. Einskis manns nafn má
á lista setja, nema hann hafi gefið til þess skriflegt leyfi, og skal það fylgja
listanum til yfirkjörstjórnar. Berist yfirkjörstjórn listi, er nafn manns stendur
á, án þess að skriflegt leyfi hans fylgi, skal nema það nafn burt af listanum og
eigi prenta það á þann lista.

Nú hefir maður skriflega leyft nafn sitt á fleirum listum en einum,
og skal þá nema nafnið burt af öllum listunum.

Á framboðslista skulu að jafnaði vera jafnmörg nöfn þingmannaefna
sem kjósa á þingmenn í hvert skifti. Gildur er framboðslisti, þótt á honum
standi færri nöfn, en ógildur, ef fleiri eru.

Framboðslista skal fylgja yfirlýsing að minsta kosti 100 kjósenda um,
að þeir styðji þann lista.

Listar skulu afhentir formanni yfirkjörstjórnar, og ritar hann á þá dag
og stund, er hann veitir þeim móttöku, og merkir þá bókstöfunum A, B, C,
o. s. frv., eftir því sem þeir berast honum.

4. gr.

A hverjum lista skal tilgreina umboðsmenn fyrir listann. Sjeu um-
boðsmenn eigi tilgreindir, eða forfallist umboðsmaður, eru þeir, er fremstir
standa þingmannaefna, rjettir umboðsmenn listans. Þessir umboðsmenn gæta
rjettar lista þeirra, er þeir eru fyrir, við skoðun og úrskurðun framboðslista,
útbúning kjörseðla og talning atkvæða, og gefa þær upplýsingar listunum við-
vikjandi, er yfirkjörstjórn þarfnast og óskar; svo er þeim og heimilt að mæta
eða gefa öðrum heimild til að mæta fyrir sína hönd við kosningargerð, til
þess að gæta þess, að alt fari löglega fram.

5. gr.

Oddviti yfirkjörstjórnar skal kveðja kjörstjórnina til fundar degi eftir
að liðinn er hinn lögmælti framboðsfrestur, eða beri það upp á helgan dag,
þá næsta virkan dag þar á eftir, og skal umboðsmönnum þingmannaefna og
meðmælenda gefinn kostur á að vera viðstaddir. Finnist þá gallar á framboðs-
lista, skal hlutaðeigandi umboðsmönnum gefinn kostur á að leiðrjetta þá, og
má veita frest í því skyni, eftir því sem tími og atvik leyfa. Sjeu gallar, er
yfirkjörstjórn hefir bent á, eigi leiðrjettir innan tilsetts frests, kveður hún upp
úrskurð um það, hvort listi skuli fyrir það ógildur teljast. Sje listi úrskurðað-
ur ógildur, skal eftirrit af úrskurðinum þegar afhent hlutaðeigandi umboðs-
manni eða umboðsmönnum, ásamt eftirriti af listanum, er rækur er ger.

Þá er listar hafa verið úrskurðaðir, skal yfirkjörstjórnin tafarlaust láta
fullgera kjörseðla og gera almenningi kunnugt með auglýsingu í Lögbirtinga-
blaðinu, hverjir framboðslistar sjeu í kjöri, með tilgreindum nöfnum þing-
mannaefna á hverjum lista og bókstaf hvers lista. En hafi eigi nema einn

listi, er gildur er tekinn, komið til yfirkjörstjórnarinnar í tæka tíð, þarf engin kosning fram að fara, heldur lýsir yfirkjörstjórnin þá kosna, er listinn greinir.

6. gr.

Á kjörseðli skulu allir framboðslistar, er gildir hafa verið metnir, teknir upp, þannig, að öðru megin á hæfilega stóru blaði sjeu prentuð út af fyrir sig, hvert niður af öðru í óbreyttri röð, nöfn þingmannaefna ásamt stöðu og heimili, sem þó má vera skammstafað á hverjum framboðslista, hver nafnaröð undir sínum bókstaf, og skulu vera feit og skýr strik til aðgreiningar milli listanna. Listarnir skulu settir á kjörseðilinn hver við annars hlið í röð eftir bókstöfum sínum, og nöfn þingmannaefnanna á hverjum lista aðskilin með þverstrikum. Hæfilegt bil fyrir skrifaðan tölustaf skal vera fyrir framan hvert nafn innan þess striks, sem takmarkar listann.

Kjörseðlar skulu vera úr góðum þykkum pappír, og skal yfirkjörstjórn gæta þess, að eigi sjeu fullgerðir fleiri seðlar en þeir, er sendir verða kjörstjórnnum. Þeir skulu vera brotnir saman með óprentuðu hliðina út, þannig, að ekki sjáist letrið á þeim, og skal svo frá brotinu gengið, að auðvelt sje að leggja þá í sama brot, er þeir eru notaðir.

7. gr.

Kosning fer fram á sama hátt sem við aðrar kjördæmakosningar, með þeirri breytingu, að kjósandi markar kross, rjettan kross eða skákross, við bókstaf þess lista á kjörseðlinum, sem hann vill gefa atkvæði. Vilji hann breyta nafnaröðinni á lista þeim, er hann velur, skal hann setja tölustafinn 1 fyrir framan það nafn, sem hann vill hafa efst, töluna 2 fyrir framan það nafn, sem hann vill láta vera annað í röðinni, töluna 3 við það nafn, er hann vill láta vera hið þriðja, o. s. frv. Sje eitthvert nafn, sem hann getur ekki felt sig við, á þeim lista, er hann kýs, má hann strika það út, og telst það þá ekki með við samtalningu atkvæða á þeim lista; þessi strik mega vera hvort heldur þverstrik eða langstrik yfir nafnið. Krossinn við listabókstafinn, tölustafinn við nöfnin og útstrikun nafna skal hann gera með blýanti, er kjörstjórnin hefir til í kjörklefanum. Síðan leggur hann atkvæðaseðilinn saman aftur í sömu brot, sem hann var í, stingur honum svo þannig samanbrotnum niður í atkvæðakassann.

Ekki má kjósandi haggja neitt við hinum listunum, sem hann kýs ekki, hvorki strika út á þeim nje setja önnur merki á þá, nje heldur nein merki, önnur en tjeð kosningarmerki, á lista þann, sem hann kýs, ella verður atkvæðaseðill hans ónýtur.

8. gr.

Kjörseðill verður ógildur, ef bert verður við talning atkvæða, að kjósandi hefir:

1. sett kross við fleiri en einn listabókstaf, eða tölumerkt nöfn á fleirum listum en einum,
2. bætt nafni eða nöfnum við á lista,
3. skrifað nafn sitt á seðilinn,

4. sett á hann strik eða rispu eða önnur slík einkenni, er ætla má að gert sje til þess að gera seðilinn þekktanlegan,
5. notað annan seðil, en kjörstjórnin hefir afhent honum.

Nú er eigi krossað við neinn listabókstaf á einhverjum kjörseðli, en nöfn eða nafn tölusett eða krossað við eitt nafn á einum listanum á honum, og telst sá listi þá valinn af kjósanda, þótt krossinn vanti við listabókstafinn, ef ekki eru aðrir gallar á.

Þegar allir kjörseðlar eru upp teknir, skal telja saman, hve margir hafa valið hvern lista, og er það atkvæðamagn listanna, hvers um sig. Bera skal samtölu þessara atkvæðatalna saman við samtölu þeirra, er atkvæði hafa greitt, eftir skýrslum þeim, er undirkjörstjórnir gefa um kjörseðlafjölda úr hverri kjördeild. Ef samtölunni ber ekki saman, skal fara aftur yfir kjörseðlana alla og leiðrjetta skekkjur þær, sem á hafa orðið.

9. gr.

Til þess að finna, hve mörg þingmannaefni hafa náð kosningu af hverjum lista, skal skrifa upp atkvæðatölu hvers lista fyrir neðan sinn listabókstaf, þá helming atkvæðatalnanna, þá þriðjung þeirra, fjórðung o. s. frv., eftir því hve marga þingmenn á að kjósa, og hverjum lista getur mest hlotnast, þannig að útkomutölur þessar standi í röð fyrir hvern lista. Síðan skal marka hæstu útkomutölurnar jafnmargar og kjósa á þingmenn, og fær hver listi jafnmarga þingmenn kosna, sem hann á af tölum þessum. Standi eigi svo mörg nöfn á lista, sem honum bera fulltrúar eftir útkomutölum, skal taka þau, sem vantar, af hinum listunum, eftir sömu reglu.

Til þess nú að finna, hver þingmannsefni hafa náð kosningu á hverjum lista, skal telja saman atkvæði hvers einstaks þingmannsefnis á þann hátt, er nú skal greina:

Kjósandi telst una við röðina á lista, hafi hann eigi breytt henni með því að setja tölur fyrir framan nöfnin, og hafi hann að eins sett tölu við eitt nafnið eða nokkur af þeim, telst hann una við röðina að öðru leyti. Oddviti yfirkjörstjórnar tekur kjörseðlabunkana, fyrst þann, er flestir seðlar eru í, og svo koll af kolli, en meðkjörstjórar hafa fyrir sjer lista með nöfnum þeirra þingmannaefna allra, sem standa á þeim lista, sem auðkendum er á þeim kjörseðlum. Oddviti tekur kjörseðlana úr bunkanum, einn af öðrum, sýnir þá umboðsmönnum og les upp nöfnin ásamt raðartölu þeirri, er þeim ber eftir kjörseðlinum, en meðkjörstjórar rita upp atkvæðin eftir því. Sá, sem fremstur stendur eða talan 1 er mörkuð við, fær heilt atkvæði, þeir, sem eru aftar í röðinni, fá hver um sig brot úr atkvæði, er sje mismunandi eftir tölu þeirra þingmanna, sem kjósa á, þannig, að það sje jafnt tölu þeirra þingmanna, sem kjósa á, að frádreginni tölu þingmannaefna, sem framar standa eða lægri tölu fá á kjörseðlinum, deilt með tölu þingmanna, sem kjósa á. Þegar kjörseðlabunkarnir eru þannig upp lesnir, skulu atkvæðatölurnar lagðar saman. Þeir menn, sem hæsta hafa fengið atkvæðaupphæðina á hverjum lista, eru þingmenn listans, svo margir sem listanum ber eftir atkvæðamagni hans.

10. gr.

Hafi tveir eða fleiri á einum lista fengið jafnmörg atkvæði, og þeir geta ekki báðir eða allir komist að sem þingmenn, þá skal hlutkesti ráða.

11. gr.

Að öðru leyti gilda við kosningar þessar ákvæði alþingiskosningalaganna um kjördæmakosningar, eftir því sem við á, viðvikjandi kosningarrjetti og kjörgengi, kjörstjórnnum, samning kjörskrár, framboði þingmannaefna og umboðsmönnum, undirbúningi af hálfu kjörstjórnar, kjördegi, kjörstað, kjörherbergi og atkvæðakössum, kosningarathöfninni, kosningarúrslitum, uppkosningum, aukakosningum og kosningum eftir þingrof, kostnaði og kærnum um kjörgengi, og loks gilda hin almennu ákvæði nefndra laga.

Ef um uppkosningu eða aukakosningu á einum þingmanni er að ræða, skal um kosningu hans fara að á sama hátt sem um kosningu þingmanna í sjerstökum kjördæmum.

12. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar stjórnarskrá konungsríkisins Ísland er komin í gildi, og skal síðan fram fara svo fljótt, sem verða má, kosning á þeim þingmönnum, sem við er bætt með þessum lögum.